

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Odengymnasiet i Stockholms kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Värmdö Tekniska Utbildningar Aktiebolag, VTU att senast den **2 mars 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande anmälan om behov av särskilt stöd och kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Värmdö Tekniska Utbildningar Aktiebolag, VTU inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Värmdö Tekniska Utbildningar Aktiebolag, VTU ska vidta följande åtgärder

Anmälan om behov av särskilt stöd

1. Se till att lärare som befarar att en elev, trots extra anpassningar i den ordinarie undervisningen, inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, anmäler eleven till rektorn. Huvudmannen ska inkomma med dokumentation över vilka elever (initialer och klass) som blivit anmälda till rektorn för utredning om särskilt stöd under perioden den 27 november 2025 till den 1 mars 2026. (3 kap. 7 § skollagen)

Kränkande behandling

1. Se till att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit från den 27 november 2025 till den 1 mars 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 10 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar och utredning av ordningsstörande beteende.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2025:7334) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Odengymnasiet i Stockholms kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Odengymnasiet följer gällande bestämmelser om extra anpassningar, anmälan om behov av särskilt stöd, kränkande behandling och utredning av ordningsstörande beteende.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 6 oktober 2025 och 8 oktober 2025. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra anpassningar och anmälan om behov av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Av intervju med lärare, personal i elevhälsan och rektorn framkommer att elevernas behov av extra anpassningar och stöd är stort på skolan. Lärare uppger att det är svårt att hinna med att ge alla elever extra anpassningar eftersom det är så många elever som är i behov av extra anpassningar. Enligt lärare är det många elever som är i behov av att läraren stämmer av så att eleven har förstått, och det är svårt att hinna gå fram till alla elever. Vidare framkommer det av intervju med lärare att skolan har ett lektionsupplägg som är en anpassning på gruppnivå och som täcker in många behov. På individnivå arbetar skolan mycket med individuella avstämningar med eleverna.

Enligt lärare och personal i elevhälsan har skolan en gemensam fil med förslag på extra anpassningar som lärare kan sätta in vid behov. Av intervju med personal i elevhälsan uppges att filen innehåller cirka tjugo anpassningar och att de flesta används. Enligt lärare dokumenterar lärarna varje elevs extra anpassningar i filen och varje månad ska varje elev markeras med grönt, gult eller rött i filen. Grönt betyder att eleven klarar kursen, gult betyder att eleven behöver extra anpassningar och rött betyder att eleven riskerar underkänt betyg. Vidare framkommer att lärare avsätter tid vid programlagsmöten som äger rum varje vecka för att diskutera extra anpassningar.

Anmälan om behov av särskilt stöd

Av intervju med lärare, personal i elevhälsan och rektorn framgår att anmälan om behov av särskilt stöd sker genom att lärare fyller i och mejlar en blankett till elevhälsoteamet. Enligt personal i elevhälsan och rektorn ska alla elever som är rödmarkerade i den gemensamma filen anmälas för behov av särskilt stöd. Elevhälsoteamet går igenom inkomna anmälningar varje vecka.

Vidare framkommer av intervju med personal i elevhälsan att det inte är många elever på skolan som anmälts för behov av särskilt stöd och att elevhälsan därför har börjat uppmana lärare att anmäla elever för behov av särskilt stöd. Av intervju med lärare, personal i elevhälsan och rektorn framgår att de tre aktiva åtgärdsprogram som finns på skolan är för lite i relation till elevernas faktiska behov av stöd på skolan. Personal i elevhälsan uppger att en av anledningarna till att det är få åtgärdsprogram på skolan är för att det inte anmäls tillräckligt många elever för behov av särskilt stöd. Av intervju med rektorn framgår att anledning till att elevhälsan inte tar emot så många anmälningar om behov av särskilt stöd kan handla om förtroende, och att det kan vara så att lärarna inte ser anmälan som ett stöd utan något som leder till mera arbete för dem.

Av intervju med lärare framkommer exempel på fem namngivna elever som lärare befarar inte kommer uppfylla de betygskriterierna, trots extra anpassningar, och som lärarna inte har anmält i behov av särskilt stöd till elevhälsan. Av intervju med personal i elevhälsan och rektorn bekräftas att ingen anmälan om behov av särskilt stöd har inkommit från lärarna gällande eleverna.

Av huvudmannens yttrande till Skolinspektionen framgår att en utredning om behov av särskilt stöd har fattats efter Skolinspektionens tillsynsbesök för en av de namngivna elever som befaras att inte uppfylla betygskriterierna och som enligt lärare inte anmälts för behov av särskilt stöd.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. (3 kap. 5 § skollagen)

Om det inom ramen för undervisningen befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Extra anpassningar

Av utredningen framgår att elever som befaras att inte uppnå betygskriterier som minst ska uppfyllas ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Det framkommer inget annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område och ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan om behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att anmäla behov av särskilt stöd till rektorn.

Visserligen framgår det av utredningen att det finns rutiner för hur en lärare ska gå till väga för att anmäla en elevs behov av särskilt stöd till rektorn och att rutinerna är kända hos lärare. Av utredningen framkommer dock exempel på elever som lärare befarar inte kommer uppnå betygskriterierna trots extra anpassningar, men som lärarna inte har anmält för behov av särskilt stöd. Utredningen visar att det finns åtminstone fem elever på skolan som lärarna befarar inte kommer att uppfylla betygskriterierna trots extra anpassningar, men som inte anmälts för behov av särskilt stöd. Vidare framkommer det av utredningen att det är få anmälningar om behov av särskilt stöd som inkommer till elevhälsan trots att uppfattningen hos skolans personal är att många elever är i behov av stöd.

Av skollagen framgår att om en elev, som trots extra anpassningar, befaras att inte uppnå betygskriterierna som minst ska uppfyllas ska detta anmälas till rektorn. Om en elev inte anmäls till rektorn finns en risk att elevens behov av särskilt stöd inte utreds och att eleven blir utan det särskilda stöd som eleven kan ha rätt till. Att lärare vid verksamheten inte anmäler alla elever som befaras att inte uppnå betygskriterierna som minst ska uppfyllas är därmed en brist.

Kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med elever framgår att det sker mycket bråk i skolan och i korridorerna. Elever uppger att de ofta får höra att någon annan elev sagt något elakt om eleven och att vissa elever börjar bli obrydda. Enligt elever förekommer även ryktesspridning, grupperingar, skitsnack och intriger på skolan. Eleverna berättar bland annat om ett konto på sociala medier där elever har blivit publicerade med smygbilder tagna inne på skolan tillsammans med olämpliga kommentarer samt om ett bråk i korridoren som ägde rum veckan innan intervjun. Enligt elever startade bråket när en grupp elever "valde ut" en annan elev att bråka med och att andra elever fick gå emellan när bråket nästan resulterade i ett slagsmål. Vidare uppger elever att lärare pratar med inblandade elever om någon blir kränkt men att det inte händer så mycket mer och att det saknas konsekvenser för de elever som "alltid håller på".

Av intervju med personal i elevhälsan och rektorn framgår att klimatet generellt är respektfullt och familjärt på skolan men att eleverna använder ett fult språkbruk mellan varandra. Rektorn beskriver språkbruket som förfärligt. Lärare uppger under intervju att samtalsklimatet är ett stort problem på skolan. Av intervju med lärare framgår även att det språkbruk som används mellan eleverna har normaliserats. Lärare uppger exempelvis

att elever använder uttryck som "jävla hora" till varandra, och att detta troligtvis hade anmälts som kränkande behandling av lärare på andra skolor, men att det har normaliserats på skolan och att det därför inte anmäls av lärare som kränkande behandling till rektorn.

Enligt inkommen information till Skolinspektionen har rektorn tagit emot tre anmälningar om kränkande behandling under de senaste tolv månaderna. Av intervju med lärare, personal i elevhälsan och rektorn framgår att detta är få antal anmälningar. Lärare uppger att det borde varit fler och att siffran inte motsvarar det som sker på skolan. Enligt lärare finns det verbala kränkningar som inte är anmälda till rektorn, exempelvis uttryck som "jävla hora". Enligt lärare, personal i elevhälsan och rektorn agerar och ingriper personalen alltid på kränkande behandling. Enligt lärare anmäls dock inte alla kränkningar som sker på skolan. Av intervju med rektorn framgår att de händelser som eleverna lyfte vid intervju, gällande bilderna på sociala medier och bråket i korridoren, har anmälts som kränkande behandling.

Rättslig reglering

En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap 10 § skollagen)

Av förarbetena framgår att huvudmannen åläggs att vidta förebyggande åtgärder mot kränkningar. Inom till exempel en skola måste rektorn och annan personal vara uppmärksam på den jargong och beteendemönster som råder mellan eleverna och se till att miljön på skolan inte inbjuder till sådana missförhållanden (Prop. 2005/06:38 s. 140).

Av förarbetena framgår det också att skyldigheten att utreda och att verka för att kränkningarna förhindras i fortsättningen gäller vare sig det förekommit någon anmälan av det barn eller den elev som blivit kränkt eller förhållandet kommit fram på annat sätt (prop. 2005/06 s.140). Vidare framgår det av förarbetena att anmälningsskyldigheten är kopplad till utredningsskyldigheten genom att där anges att anmälningsplikten syftar till att säkerställa att reglerna om utredning och att vidta skäliga åtgärder blir tillräckligt effektiva (prop. 2009/10:165. 332).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att anmäla kränkande behandling.

Av utredningen framgår visserligen att personal alltid agerar och ingriper vid uppgifter om kränkande behandling. Det framkommer även exempel på kränkningar som har anmälts till rektorn. Av utredningen framgår dock att personal inte anmäler alla uppgifter om kränkande behandling till rektorn.

Av skollagen framgår att lärare och annan personal, som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, är skyldig att anmäla detta till rektorn. Att lärare och annan personal i verksamheten inte anmäler alla uppgifter om kränkande behandling till rektorn är därmed en brist.

Anmälningsskyldigheten omfattar *alla* händelser där en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Kränkande behandling behöver inte konstateras för att en anmälan ska ske och det ska inte heller göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till rektorn eller huvudmannen. I skolans skyldighet att förhindra kränkningar ligger en skyldighet för skolpersonalen att vara uppmärksam på den jargong och det beteendemönster som råder mellan eleverna. Det är viktigt att alla kränkningar anmäls till rektorn, som i sin tur anmäler till huvudmannen, så att huvudmannen får en samlad bild av de kränkningar som har skett på skolan. Det är huvudmannen som har det yttersta ansvaret för arbetet mot kränkningar i verksamheterna och som kan uppmärksamma och rikta resurser till verksamheter där det finns problem.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Värmdö tekniska utbildningar aktiebolag, VTU verksamhet vid Odengymnasiet uppfyller inte författningarnas krav vad gäller anmälan om behov av särskilt stöd och kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Värmdö tekniska utbildningar aktiebolag, VTU att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Utredning av ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare framkommer att det finns namngivna elever på skolan som vid upprepade tillfällen stört ordningen. Enligt personal i elevhälsan utreds elever som vid upprepade tillfällen stört ordningen, uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse. Av intervju med rektorn framkommer att skolan agerar när en incidentrapport inkommer och där alternativet "störande beteende" är ikryssat. Vidare framkommer det av intervjun med rektorn att de namngivna elever som vid upprepade tillfällen stört ordningen, och där saken kommit rektorn till kännedom, har utretts för saken.

Rättslig reglering

Om en elev i gymnasieskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas (5 kap. 9 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Erica Underwood

Beslutsfattare

Signerat av: Erica Underwood

X Ida Wredh

Föredragande

Signerat av: Ida Wredh

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Anneli Flygare Rydell medverkat.